

יוסקה אמבולנס

קורא לעזרה ראשונה!

מי לא שמע על יוסקה אמבולנס? יוסקה מאשדוד, שנושם כה רבות לידו אח בן בתוך האמבולנס שלו, בדרך לבית החולים המרוחק. יוסקה בעל השפם הגינזי האדיר, הדוהר במכוניתו הלבנה, כשצופר מהיר את הנוסעים בכבישי הדרום כי חייו של פצוע תלויים במהירותו. יוסקה המחלק סוכריות לאחר מילדיו באשדוד ובמושבי הסביבה. לא ילד יוצא חלציו, אלא אחד מן 361 הילדים שיצאו לאימם. יוסקה המזמין עובי שמש ממילדת לאימם. יוסקה המזמין עובי רים ושבים לדיירתו הקטנה, שם מגישה אחותו כוז מין או פיצה מעשה ידיה. מי לא מכיר את יוסקה הזו?

אבל בחודשים האחרונים מסתובב באשדוד יוסקה שונה לגמרי. יוסקה אשר לא ייאמן כי הוא קיים: יוסקה אמבולנס — בלי אמבולנס. גוף בלי נשמה. הוא מסתובב ברחובות, נוסע לירושלים ותלאביב, פונה לעסקנים ולמנהלי בנקים, לשרים ולזרים — ומחפש את נשמתו.

גושמה — אותו אמבולנס לבן ונוצץ — סגורה בחניון רכב בתלאביב. היא מוחזקת שם כי הוטל עליה עיקול.

יוסקה החדש נהר

למותו של יוסקה נוצרה במשך שמונה השנים, שבהן עבד במגדוד אדום. הוא הגיע לאשדוד ב-1957, עם ראשוני המתיישבים. מאחוריו היה עבר אופייני לרובה חיילים משוחררים: שומרי-שדות לפני מלחמת העולם השנייה, שירות קרבי כחוחן ונחט בחיל-האוויר הבריטי, ושירות דומה כי סגן בחיל האוויר הישראלי. הוא סס על המיבצים המעופפים של מלחמת העצמאות. עד שיום אחד גמר את הקריירה הצבאית שלו, ופנה לחיים אזרחיים. אשדוד, עיר-העתיד החדשה, קראה לו.

דברים רבים סרו בעיר הניבנית. הוועק שבהם: שירות עזרה ראשונה. יוסקה, שעד אז היה ידוע בשם יוסף סלומון, נזכר שהוא עבר קורסים לעזרה ראשונה, ושירת ארבע שנים כמתנדב במגדוד אדום. מכיון שהוא ידע גם לנהוג היתה הבחירה טוב עית: נהג האמבולנס הראשון של העיר. דירתו הקטנה וחלקה לשניים: חלק למגורי יוסקה ואחותו, וחלק כחתנת מגדוד אדום. הטלפון שהוצב בה הוועק אותו בכל שעות היום, בכל ימות השבוע. ואז הסתבר לי איש-הקבוצת החתיק כי מצא לא רק פלומה — אלא גם נשמה חודשה. יוסף סלומון נשכה, יוסקה אמבולנס נולד.

מדינה מצרפת

אחת הבעיות החמורות באותו אזור היתה פציעת ילדים מפגזים ורימוני יל, שמצאו בשדות ובחולות. אחרי שיוסקה נאלץ להוביל את פצועיו הקטנים פעם אחת פעם, פתח במלחמה מונעת: קורסים לתלמידי בתי-הספר. מאז עברו בקורסים אלה, תחת הדרכתו של יוסקה, 1100 תל-

מידים, שלמדו לזהות את החפצים הקטלנים, ולהזהר מהם. אויב שכזה אחר: הרעלות קיבה. גם נגדו פתח יוסקה במיתקפת-הסברה מקיפה. הירצה בפני ילדים והורים על הכללים היסודיים למניעת הרעלות אלה. שמעו הגיע אל מעבר לגבולות ישראל. הוא זכה למדליה מטעם הממשלה הצרפתית, המוענקת לאזרחי-מופת בעולם. שגריר ברזיל בתלאביב שלח לו איגרת-תודה, על כי ניזב מכיסו הוא תרומה לילדי ברזיל שנפגעו בשטפון. הוא נהנה מן הפירסום ומתשומת-הלב. מכיון שאינו נשוי, ואין לו ילדים, ראה בסימני-החיבה וההוקרה חדוה מספקת לחייו.

ההלם הראשון

על האמבולנס הלבן כתב באותיות נאות "יוסקה אמבולנס", וכיום הפתיחה של השירות קיבל מיברק-ברכה ממשא כרי מל, בנו הלשון: "מרשה אני לצרף עצמי לשמחתם של כל ההורים המכונסים כאן

אמבולנס משדוד

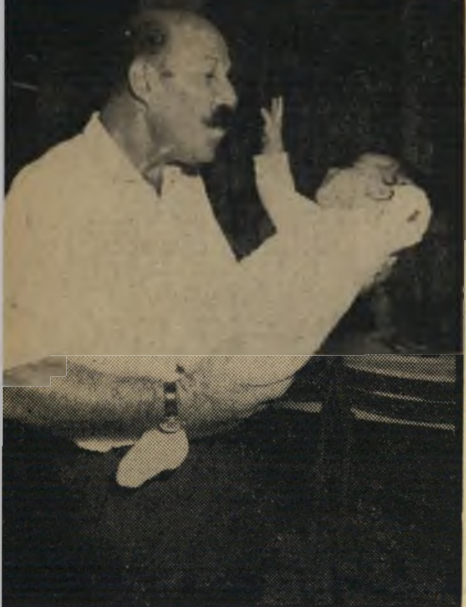
אשדוד צמחה. תחנת מגדוד אדום הקטנה חדלה להיות ראש-גשר חלוצי בשממה, הפכה תחנה מן המניין, עם הנהלה מן המניין ועסקנים מכובדים. יוסקה אמבו-

יוסקה והילדים שהוא יידד גוף בלי נשמה

כאשר הנושא המרכזי הוא יוסקה אמבולנס נקודה תודה וברכותי לך ולכל המתכנסים. גם יגאל אלון שלח מיברק: "ליוסקה ברכותי לפתיחת שירות האמבולנס הפרטי שלך באשדוד נקודה בטוחני כי תדע בעתיד להביא תועלת לאמהות שבדרך לא פחות מבכר". שתי ברכות חשובות במיוחד, משני שרים חשובים במיוחד לגבי יוסקה. כי שר התחבורה ממונה על האמבולנס בכבישים, ושר העבודה ממונה על המוסד לביטוח לאומי, המשלם בשביל הסעת ילודות. מיל שלא השתולל מרוב שימחה, למראה האמבולנס החדש, היה מגדוד אדום באשדוד. הוא לא חשש מתחרות כספית —

לנס המשיך לשרת על הקו, בסינור הלבן שלו. מכתב רשמי, המתויק בתיק חילופי-המכתבים בין הנהלה הארצית של מגדוד אדום לבין הנהלה באשדוד, מכיל פיסקה המסילה אור נוגה על מעמדו החדש של יוסקה אמבולנס. נאמר בפיסקה זו: הנהלה הארצית מכינה לרוחם של העסקנים המקומיים, הכועסים על הפירסום הרב שקיבל דחקה הנהג שלהם במקום. אבל הנהלה אינה רואה את עצמה חייבת לפעול נגד מה שכונה יצירה-פירסום של יוסקה. יעשו זאת המקומיים, אם רצונם בכך. לפני שנה וחצי החזיר יוסקה את מפתחות האמבולנס למגדוד אדום, קיבל פיצויים

שהרי אין מד"א עסק מיסחרי. העקשנות של בעל השפם, ויוקרתו הגדולה, היא ש-הרגיזה. אבל בידי מגדוד אדום היה נשק חזק: הסובסידיה. כל פעם שאמבולנס מד"א מוביל יולדת מאשדוד לבית-החולים קפלו ברחובות, הוא גובה מן היולדת עצמה 12 ל"י. על סכום זה מוסיף המוסד לביטוח לאומי את הפרש של 38-35 ל"י, לכיסוי הוצאות ההסעה, כהתאם לקילומטראז' המדויק. יוסקה אמבולנס קיבל את ההלם הראשון שלו כאשר הביא את היולדת הראשונה לקפלו. את 12 הל"י קיבל מבעל האישה — את העודף לא יכול היה לקבל מהביטוח הלאומי. הסבירו לו: את הסכום הזה אנו משלמים רק למגדוד אדום. 12 ל"י אינן מכסות את הוצאות הנסיעה מאשדוד לבית-החולים וחזרה. אבל היולדות, שלא ידעו דבר מכל החישובים הכספיים האלה, אבל ידעו כי טוב לנסוע עם יוסקה, פן יקרה משוה בדרך, המשיכו לפנות דחקה אליו, ולא אל מד"א. ואז הוריד מד"א את המחיר. במקום 12 ל"י — רק שמונה.

מי צריך להתבייש?

כך החלה פרשת יסוריו של יוסקה אמבולנס, שהביאה להפרדת הגוף מן הנשמה. האמבולנס ושאר עומד ליד ביתו, אמילו הצופר הורד ממנו, לפי דרישת משרד התחבורה. "מגן דוד דרש זאת", הסביר הפקיד האחראי, שכמו פקידים אחרים רבים הכיר היטב את הגבר מאשדוד. כאשר הגיע מועד פרעון החובות, לא היה ליוסקה ממה לשלם. הנושים עיקלו את האמבולנס הנוצץ, לקחו אותו לחניון בתלאביב. בעל-החירה הודיע ליוסקה ול-אחותו כי עליהם לפנות את המושבר. הן שבוע עמד לרוק אותם בכוח מגוריהם, נימצע רק ברגע האחרון, לקול תחנוניהם. אבל אם עד סוף החודש לא יקבל את המגיע לו — יעופו השניים. מנהל המוסד לביטוח לאומי, שיכול היה לפתור את כל הבעיה, השיב שהוא מצטער, אבל החוק מרשה לו לעשות הסכם מסוג זה רק עם מגדוד אדום. יוסקה (55) שמר את כל העובדות האלה בסוד. הוא לא סיפר שאין בכיסו כסף לנסיעה, וכי אינו יודע ממה יהיה מחיר. הוא לא ידע שאחרים צריכים להתבייש — לא הוא.

מוכרחה להתפטר מהשרות במשטרה. "הילדים לא יודעים", לפני ארבעה חודשים הגישה נינה את בקשתה להתאסלם. כאשר הוזמנה לראיון במשרד-הדתות, שאר לו אותה למה דחקה היא ממירה את דתה, מרוע סאלח אינו מתגיר. היא ענתה: "לסאלח אין התנגדות להתגיר. אבל יש לנו עכשיו עסק, מסעדה, ואני חושבת שאם סאלח יתגיר זה יפגע בעסק, כי הערבים שבאים לאכול לא יראו את זה בעין יפה". לילדה של נינה מבעלה המנוח מתחנכים כיום בקיבוץ. הם מכירים את סאלח ואוה-בים אותו מאד. נינה לא סיפרה להם ש-סאלח הוא ערבי, וגם לא על כוונתה להת-אסלם. היא מחכה לאישור הבקשה ורק לאחר-מכן תסביר לילדים.

"היינו מעדיפים להינשא בנישואים אור-חיים", הסבירו בני-הזוג, "אבל זה לא אפשרי, לא ניתן לנתן להפריד בנינו."

בעלה הראשון. היא התאלמנה ממנו לאחר שילוש שנות נישואים. כדי לפרנס את שני הילדים נכנסה נינה לעבוד במשטרה. לפני כחצי שנה סיימה את שירותה ב-משטרה כשמאחוריה חמש שנים בהם היתה שוטרת-תנועה ולאחר מכן פקידה סמלת ב-מזכירות. "אחרי ששמעו שאני הולכת עם סאלח קרא לי שאל לוי, הקצין שהיה אחראי עליי", סיפרה, "הוא אמר לי ש-נהפתי להיות גורם של שיגאה לסביבתי. מכלי יכולתי להגיד לו? אמרתי שתתמתי למשטרת ישראל רק לגבי עבודה. לא לגבי החיים הפרטיים שלי. ואז הוא טען שאני לא מספיק נאמנה. בצורה הזאת הוא קרא לי הרבה פעמים. החברות שלי התרחקו ממני, אבל לא היו מדברות בפנים שלי — היו מדברות מ-אחורי הגב. ככה זה נמשך כמה זמן. לא נשארה לי ברירה. הציקו לי ממש. הייתי

השחרור. הוא עבד זמן רב כטבח, עד שהצליח לצבור סכום כסף כדי לפתוח מס' עדה משלו. הוא קנה מסעדה בשוק, ש-הפכה עד מהרה למקור משיכה לתלמידים, לערבים וליהודים כאחד. חבריו הערבים של סאלח קיבלו את הח-לטמו להתחנך עם יהודיה ברוח טובה. היה זה רק טבעי בעיניהם שסאלח ישא סוף-סוף אשה. לא כך הגיבו חברותיה של נינה במש-טרה. מיד לאחר שודע להן על התקשרותה של סמלת המשטרה לערבי תושב עכו, הן התחילו להתרחק ממנה ולנדות אותה. משפתחה של נינה עלתה לפני עשרים שנה מלבנון. בארץ שימשה נינה כובנית בחנות בגדים עד להתגייסותה לצה"ל. לאחר סיום השירות הסדיר היא נשארה כשנה ב-צבאי-קבע, והשתחררה סמלת. כאשר סיימה את השירות פגשה נינה את

כאשר באו השוטרים פעם נוספת, הצליח הערבי להחליף כמה משפטים עם נינה, ו-נוכח לדעת שהשוטרת לא מסתייגת ממנו. להיפך. לאחר מספר ביקורים מהסוג הזה העיז סאלח להציע לנינה טיול בחברתו, בטנור שלו. הם התקשרו עד מהרה ולאחר תקופת החיזור, התחילו משוחחים אודות חתונה. "ידענו שחתונה זה בעיות", סיפר סאלח בחינך, "שוחחנו על זה הרבה והגענו לי-הבנה. כי ידענו תיכף מהתחלתה שבעיה של דת לא צריכה להפריד בין אנשים שאוהבים". נינה, לעומת סאלח, היא יותר חד-משמעית: "סאלח הסכים להתגיר ואני הסכמתי להת-אסלם. הדת לא מעניינת אותנו ולא תפריע לנו. אני עושה מה שיש לי בראש, ולא הולכת לקבל עצות מאחרים".

לא מספיק נאמנה. סאלח הוא בן-הכפר נהר ששכן ליד מהרחה, לפני מלחמת